

STRÖMSBOKEN

AV
ALFRED MATTESSON

Del II:1, Häft. 7

STRÖMS HEMBYGDSFÖRENINGIS ÅRSPUBLIKATION 1950

STRÖMSBOKEN

av

ALFRED MATTESSON

Del II:1

STRÖMS HEMBYGDSFÖRENINGIS ÅRSPUBLIKATION 1950

Del II:1, häft. 7.

Ströms hembygdsförening

STYRELSE

Ledamöter:

Distriktsöverlärare Stig Lander, ordförande.
Slöjdlärarynnan fröken Karin Nilsson, v. ordförande
Rektor Alfred Mattesson, sekr. o. kassaförvaltare
Lantbrukare Gunnar Brorsson, Bredkälén
Byggmästare Albert Edin, Näsvisen
Jordbruksinspektör Olof Eriksson
Hemmansägare P. W. Eriksson, Vågdalen
Fru Anna Espmark, Äspnäs
Ingenjör Elias V. Johansson, Grelsgård
Slöjdlärarynnan fröken Rebecka Ström

Suppleanter:

Hemmansägare Jonas Texhammar, Tåxan
Lantbrukare Anders Johansson, Tullingsås
Hemmansägare Mattias Näsström, Strandliden
Fru Gölin Isaksson, Bonäset
Lärarynnan fru Wera Sandhill, Lövberga
Hemmansägare Jonas Hansson, Öjarn

Hedersledamöter:

F. bankdirektör O. Olofsson, Näset

Ständiga medlemmar:

F. bankdirektör Gunnar Björkman, Stockholm
Advokat Artur Bååthe, Stockholm
Hemmansägare Magnus Rosenberg, Öhn

Årsbetalande medlemmar 1949 voro 326

Randanmärkningar

I detta häfte kommer bl. a. att behandlas Hössjön och Hössjöberg. Frågan om dessa båda namn skola skrivas med ett s eller två s blir då aktuell. I de äldsta kyrkoböckerna och på generalstabens kartblad står det Hössjön och Hössjöberg. I senare kyrkoböcker och i lantmäterihandlingarna skrives i regel Hösjön och Hösjöberg. Jag har dryftat denna fråga med ortnamnsforskarna lektor Carl Lindberg i Hudiksvall och arkivarien Bertil Flemström i Uppsala. Båda anse, att den äldre stavningen med två s kan användas. De anse sig ej kunna fastställa härledningen av förleden i namnen. Man skulle ju kunna tänka sig, att man haft höslätter där, men det finns, mig veterligt, ingen tradition härom. Hemmansägare Jöns Larsson i Långåsen hävdar, att man förr i tiden satte ståndkrok där och efter dialektordet ho = krok, skulle namnen egentligen vara Hosjön och Hosjöberg. Denna tolkning godtages ej av ovan nämnda ortnamnsforskare.

Jag fortsätter med det i förra häftet av Strömsboken påbörjade korta referatet av det jämtländska avvitringsverket med ledning av Jan Eric Almquists redogörelse härför i verket Svenska lantmäteriet 1628—1928, del I.

Avvittringsinstruktionen av år 1770 medgav möjligheten att tilldela hemmanen avsevärda skogsarealer. Den 20 oktober 1779 rapporterade också dåvarande överdirektören vid lantmäteriet i skrivelse till kammarkollegiet, att han funnit, att vid avvitrningen i Jämtland helgårdshemman erhållit ända upp till 5,000 tunnland skog och utmark. I Västerbotten och Finland erhöll man betydligt lägre areal per mantal. Kammarkollegiet hemställde därför, att avvitringsarbetet i Jämtland skulle avbrytas, till dess en ny delningsgrund fastställts. Redan den 23 augusti 1780 framlades förslag till en fullständigt ny instruktion. Kollegiet föreslog också den ändringen i 1770 års skattläggningsmetod, att vid alla kommande avvitrningar och skattläggningar skulle ett helt gårdemantal svara en ränta å 30 daler silvermynt eller 10 riksdaler. Ett helt mantal skulle allt efter markens beskaffenhet erhålla 700 till 1,400 tunnland. Den 12 december 1780 utfärdades »Kungl. Maj:ts förnyade instruktion, varefter avvitrningsrätten i Jämtland har sig i underdånighet att rätta».

Allmänningsavvittrings- och skattläggningsrätten började genast sin verksamhet. All jord, som översteg det efter räntan tillåtna tunnlandtalet, avskildes, och fastän från ägorymden avdrogs vatten, kärr och mossar och mindre duglig skogsmark räknades som impediment, så förklarades stora områden vara överloppsmark, för vilken ökesskatt skulle erläggas.

Den jämtländska allmogens avoghet mot avvitrningen steg

Nils Nilsson Löf f. 11 nov. 1814 sålde sitt hemman till Jonas Carlsson f. 5 jan. 1833 från Bredgård. Hemmanet köptes sedan igen av sonen

24. Sven Nilsson Löf d. y. f. 30 nov. 1851
g. 1882 m. Anna Kajsa Andersdotter f. 10 juli 1859

d. Anna Isodora f. 2 dec. 1882
s. Nikolaus Gustaf f. 6 juni 1884
s. Andreas Teodor f. 10 sept. 1885
d. Emma Maria f. 28 jan. 1887
d. Carolina Augusta Serafia f. 8 sept. 1888
d. Brita Justina f. 17 juni 1890

Sven Nilsson Löf d. y. emigrerade till U. S. A. 1890 och hemmanet inköptes av Anders Ring m. fl. Några år senare köpte Björknäs A.-B. hela hemmanet och sålde inägorna till Sven Nilsson Löfs sväger

25. Magnus Persson Sjöberg f. 10 aug. 1849 fr. Gräsmark, Värmland.

g. m. Cajsa Martha Nilsdotter f. 14 aug. 1847 (Kns: 23)

s. Nils Magnus f. 28 juli 1875
d. Maria f. 5 jan. 1877
s. Per Konrad f. 12 nov. 1878
s. Johannes f. 31 mars 1881
s. Sven f. 9 aug. 1883
d. Emma f. 20 jan. 1885
d. Karin f. 7 aug. 1887
d. Kristina f. 20 jan. 1891
d. Anna f. 10 maj 1894, folkskollärarinna.

26. Nils Magnus Sjöberg f. 29 juli 1875
g. 1906 3 juli m. Margareta Svensdotter Näs-lund f. fr. Öhn

s. Sven Magnus Leonard f. 7 juli 1907
s. Nils Harald f. 14 juni 1909
tvillingarna:
s. Martin Hjalmar f. 27 jan. 1911
s. Per Valter f. 27 jan. 1911 d. 12 aug. 1912

27. Nils Harald Sjöberg f. 14 aug. 1909

På Fagernäs nr 1 litt. 1³⁹ bosatte sig

28. Per Konrad Sjöberg f. 12 nov. 1878
g. m. Karin Olofsdotter f. 13 okt. 1886
s. Magnus Elof f. 24 sept. 1908
d. Anna Elvira f. 21 nov. 1911

- d. Lydia Viola f. 19 okt. 1913
- d. Signe Maria f. 7 maj 1916
- s. Nils Rudolf f. 14 maj 1921
- d. Kajsa Ingeborg f. 13 nov. 1922

I Älghallen grundades hemmanet litt. E. 12 om $\frac{1}{36}$ mantal Norrgården av

29. Gabriel Andersson Ström f. 1803 i Häggsjön, fältjägare för roten 119 i Tullingsås
g. m. Anna Nilsson Lof f. 1806 fr. Öjarn
- d. Kerstin f. 27 mars 1827 g. m. Hans Hansson i Öjarn
 - d. Karin f. 5 dec. 1829 g. m. Johan Frans Ludvig Holter i Strand.
 - s. Nils f. 30 sept. 1833 (Kns: 7)
 - s. Anders f. 20 dec. 1835 g. m. Bengta Olofsdotter i Öhn
 - s. Olof f. 18 sept. 1839 g. m. Anna Svensdotter i Vedjeön
 - d. Anna, f. 22 aug. 1842 g. m. Per Karlsson i Älghallen.
 - s. Sven f. 14 febr. 1845 g. m. Britta Cajsa Pålsson i Öjarn
 - d. Brita f. 6 aug. 1848 g. m. Velum Hansson fr. Öjarn, som ägde Velumstorpet i Älghallen.

Hemmanet såldes till

30. Zakris Nilsson Lof f. 11 maj 1820 fr. Risnåset, Åspås
g. 17 april 1857 m. Brita Olofsdotter f. 28 juli 1834
- s. Nils f. 24 april 1858
 - s. Olof f. 3 aug. 1861
 - d. Karin f. 7 okt. 1864
 - d. Regina f. 31 mars 1867
 - s. Zakarias f. 11 febr. 1870
 - d. Anna Brita f. 6 dec. 1872
 - s. Anders Gabriel f. 17 jan. 1876

Ogifta sönerna Nils och Olof Zakrisson Lof övertogo hemmanet. Nils Zakrissons hemmansdel gick sedan över till

31. Zakris Zakrisson Lof d. ä. f. 11 febr. 1870
g. m. Gunilla Eriksdotter f. 7 jan. 1881
- s. Zakarias f. 22 juni 1905
 - d. Edit Gunilla f. 17 maj 1907
 - s. Erik f. 15 nov. 1908
 - s. Olof f. 24 sept. 1910
 - d. Brita Astrid f. 18 okt. 1913

- s. Anders Martin f. 28 okt. 1915
 - s. Nils Valter f. 3 aug. 1917
 - s. Sven Valdemar f. 3 juli 1919
 - s. Jonas Ragnar f. 30 jan. 1922
 - s. Gunnar Ingemar f. 18 okt. 1926
32. Zakris Zakrisson Löf d. y. f. 22 juni 1905
Olof Zakrissons hemmansdel gick över till
33. Anders Eriksson Röst f. 5 okt. 1878
g. m. Brita Maria Löf f. 5 dec. 1898
d. Gunilla f. 5 dec. 1927
d. Regina f. 28 maj 1929
s. Erik f. 5 jan. 1931
- Hemmanet såldes till
34. Magnus Elof Sjöberg f. 28 sept. 1908 (Kns: 28)
g. 1936 m. Brita Erika Andrée f. 13 dec. 1913
d. Anna Sylvia f. 6 jan. 1937
d. Karin Alva f. 10 juni 1938
tvillingarna:
s. Per Olof f. 26 aug. 1943
d. Vanja Birgitta f. 27 aug. 1943
- Hemmanet såldes till
35. Erik Zakrisson Löf f. 15 nov. 1908 (Kns: 31)
Från Östgården avsöndrades hemmanet litt. F 13 Bränn-
näset om $\frac{1}{36}$ mantal och uppodlades av
36. Olof Larsson f. 28 febr. 1827, son till Lars Kjellsson
f. 1789 och Kerstin Jonsdotter f. 1790 i Finnvattnet.
g. m. Maria Johansdotter f. 1 jan. 1839
s. Sven Johan f. 7 sept. 1879
s. Olof Evald f. 3 okt. 1881
37. Sven Johan Olofsson f. 7 sept. 1879
g. 1. m. Brita Jönsdotter f. 6 juni 1872 (Kns: 5)
d. Maria Olivia f. 7 mars 1902
g. 2. 24 mars 1907 m. Brita Mattsdotter f. 9 mars
1888
d. Brita Kristina f. 13 jan. 1908
s. Olof Edvard f. 20 april 1910
s. Helmer Mattias f. 9 okt. 1911
d. Ester Gunilla f. 8 okt. 1913
s. Johan Hugo f. 13 mars 1916 d. 15 aug. 1916
38. Per Pålsson f. 4 nov. 1838 (Hs: 31)
g. 7 febr. 1864 m. Kristina Mårtensdotter f.
12 juni 1841 d. 28 aug. 1917 fr. Öhn

- s. Paulus f. 14 dec. 1864
- d. Brita f. 29 sept. 1866
- d. Lisa f. 23 dec. 1868
- d. Kristina f. 24 april 1871
- s. Märten f. 20 dec. 1873
- d. Anna Maria f. 1 aug. 1875
- d. Ingeborg f. 28 mars 1878

Per Pålsson sålde hemmanet till kronolänsman Per Holm och blev sedan arrendator å hemmanet. Han efterträddes av mågen

- 39. Anders Gabriel Zakrisson Löf f. 17 jan. 1876 (Kns: 30)
- g. 15 sept. 1901 m. Anna Maria Persdotter f. 1 aug. 1875
- d. Betty Frideborg f. 21 april 1909
- s. Per Olof f. 28 mars 1911

Av Per Pålssons hemman förvärvades en lägenhet av Olof Larssons (Kns: 36) broder

- 40. Jonas Larsson f. 1 febr. 1828
- g. 1875 m. Karin Persdotter f. 18 april 1823
- fosterd. Märta Karolina Nilsson f. 18 aug. 1875

Denna lägenhet övertogs sedan av

- 41. Per Jönsson Kärnlund f. 14 dec. 1867 (Kns: 5)
- g. 23 juli 1893 m. Märta Karolina Nilsson f. 18 aug. 1875
- d. Märta Kristina f. 9 nov. 1895
- s. Jöns Enoch f. 7 april 1899 i Red Wing, Minnesota.
- s. Per Artur f. 4 aug. 1901
- 42. Jöns Enoch Kärnlund f. 7 april 1899
- g. m. Berta Andrée f. 13 mars 1903 fr. Öjarn
- s. Per Allan f. 25 sept. 1923
- d. Brita Irene f. 21 maj 1925
- d. Märta Kristina f. 30 mars 1927
- s. Olof Evert f. 24 okt. 1928
- d. Karin Ebba f. 6 mars 1931
- d. Barbro Maria f. 2 mars 1933
- s. Jens Gunnar f. 16 maj 1935
- tvillingarna:
- d. Berta Alice f. 1 maj 1938
- d. Gudrun Elisabet f. 1 maj 1938
- d. Kerstin Hanna f. 26 nov. 1939
- s. Bengt Stefan f. 29 dec. 1940
- s. Erik Åke f. 15 juli 1943 d. 28 aug. 1943

43. Per Artur Kärnlund f. 4 aug. 1901
 g. m. Brita Martina Mårtensdotter f. 1 mars 1903
 d. Märta f. 9 juni 1927
 s. Mårten Harry f. 20 sept. 1928
 d. Brita Kristina f. 22 nov. 1929
 d. Karin Ingeborg f. 23 mars 1931
 d. Astrid Maria f. 26 dec. 1932
 s. Per Arne f. 28 mars 1934
44. Axel Emanuel Nilsson f. 28 april 1889, son till Nils Abbesson och Brita Olofsdotter f. 12 sept. 1862 (Hs: 75)
 g. 31 aug. 1913 m. Märta Kristina Kärnlund f. 9 nov. 1895
 d. Brita Olivia f. 14 dec. 1914
 d. Märta Viola f. 4 okt. 1916
 s. Per Göte Axel f. 20 juli 1918
 s. Jöns Harry Eugen f. 3 april 1921
 s. Nils Tage Artur f. 27 dec. 1922
 d. Maria Elise f. 11 maj 1925
 s. Erik Bror Oskar f. 4 nov. 1927
 s. Olof Bertil Agaton f. 16 okt. 1931

De från Västgården avsöndrade skiftena litt. Ac 1° och Af 1⁷ om $\frac{1}{12}$ mantal gävo upphov till bebyggelsen i Skalet. Av dessa skiften förvärvades $\frac{1}{48}$ mantal av Anders Högberg f. 5 jan. 1808, $\frac{1}{48}$ mantal av Olof Olofsson f. 25 febr. 1825 och $\frac{1}{24}$ mantal av Eric Andersson f. 21 dec. 1814. Skiftena ha bytt ägare flera gånger. Här nedan upptagas några av Skalets bebyggare

45. Eric Andersson f. 21 dec. 1814 d. 5 febr. 1869 fr. Dalarna
 g. m. Katarina Olofsdotter f. 28 juli 1812 fr. Föllinge
 s. Olof f. 10 aug. 1841
 s. Anders f. 28 mars 1846
 d. Kristina f. 26 maj 1853
 s. Eric f. 28 aug. 1856
46. Anders Olofsson Modig f. 6 juni 1832 d. 11 dec. 1885 fr. Hotagen
 g. 1858 m. Brita Svensdotter f. 3 april 1830 fr. Hotagen
 d. Margareta f. 23 juli 1859
 s. Sven f. 25 aug. 1860
 d. Karolina f. 3 sept. 1861

- s. Olof f. 4 april 1863
- d. Marta Kristina f. 24 jan. 1871
- s. Jonas Peter f. 16 sept. 1872
- s. Anders f. 18 okt. 1875

Sven Andersson Modigh f. 25 aug. 1860, som flyttade till Näsvisen, Strömsund, sålde till A. Hammarström f. 20 juni 1868 (Kns: 9) och Jöns Jönsson f. 21 dec. 1857 (Kns: 5)

I Skalet bodde

47. Matts Sivertsson Dahl f. 24 febr. 1817 fr. Gåxsjö
g. 1848 m. Sara Nilsson f. 10 dec. 1822 fr. Finn-
vattnet
 - s. Sivert f. Västfält, fältjägare
 - s. Nils f. 25 dec. 1850
 - d. Maria Kristina f. 24 sept. 1857
 - s. Mattias f. 6 maj 1860
 - d. Anna Lisa f. 28 okt. 1863 d. 16 sept. 1879
 - d. Sara f. 15 maj 1868 d. 24 aug. 1878
48. Nils Mattsson f. 25 dec. 1850
g. 29 april 1877 m. Gunilla Svensdotter f. 10
mars 1851
 - d. Sara Gunilla f. 14 sept. 1879 g. m. J. Knutsson i
Hallviken
 - d. Anna Kajsa f. 13 juli 1881 g. m. J. P. Blomberg
i Hallviken
 - d. Kristina f. 4 april 1883, kaféidkerska i Strömsund
 - d. Karolina f. 10 juni 1886 g. m. J. Svedberg i Näs-
visen, Strömsund
 - s. Nikolaus, f. 22 april 1889 d. 19 okt. 1890
 - s. Nikolaus f. 11 mars 1891, urmakare i Strömsund
 - s. Sven Markus f. 21 mars 1893
 - d. Emma Olivia f. 1 aug. 1897
49. Karl Johan Hoff f. 8 aug. 1887
g. 28 sept. 1919 m. Emma Olivia Nilsson f.
1 aug. 1897
 - s. Karl Sixten f. 19 okt. 1925
50. Arne Arnesson f. 8 dec. 1848 fr. Grue i Norge
g. m. Maria Kristina Mattsdotter f. 24 sept.
1857 (Kns: 47)
 - s. Mattias f. 7 jan. 1877
 - s. Aron f. 2 maj 1879
 - d. Sara Olivia f. 22 mars 1881
 - d. Anna Maria f. 4 juli 1883
 - d. Lina Kristina f. 16 juli 1885

- d. Märta Gunilla f. 5 aug. 1887
 - s. Olof f. 22 okt. 1889
 - s. Sivert f. 22 sept. 1891
 - d. Brita Isidora f. 25 dec. 1893
51. Sivert Arnesson f. 22 sept. 1891
- g. m. Elin Strömberg f. 28 febr. 1904
 - s. Erik Arnold f. 7 aug. 1921
 - s. Olof Arne f. 14 nov. 1926
 - s. Stig Birger f. 11 nov. 1931
 - d. Britt Mari f. 3 april 1938
 - s. Bror Sören f. 28 aug. 1942
52. Jonas Emanuel Jonsson f. 24 mars 1887 (Kns: 21)
- g. m. Anna Linnéa Näsström f. 21 maj 1892 fr. Täsjö
 - s. Kjell Elias f. 23 april 1921
 - tvillingarna:
 - s. Arne Zakarias f. 13 mars 1924
 - s. Olof Paul f. 13 mars 1924
 - d. Brita Juliana f. 19 febr. 1925
53. Nils Olofsson f. 29 nov. 1855 fr. Hammerdal
- g. m. Märet Jakobsdotter f. 25 juni 1858 fr. Öhn
 - s. Olof f. 18 sept. 1883
 - d. Gunilla f. 1 maj 1885
 - d. Brita f. 20 nov. 1886
 - s. Jakob f. 24 april 1891 d. 8 dec. 1891
 - s. Jakob f. 28 dec. 1893
 - s. Nils f. 4 april 1896
- Å hemmanet Älghallen 1⁷¹ om $\frac{1}{72}$ mantal
54. Olof Emil Mårtensson f. 23 juli 1885 fr. Föllinge
- g. 29 aug. 1920 m. Anna Juliana Olsson f. 28 sept. 1895
 - d. Britt Juliana f. 8 febr. 1926 g. m. J. Enevåg i Äspnäs.
 - s. Olof Albert f. 19 febr. 1929
- Å lägenheten Älghallen 1²¹
55. Anders Andersson f. 25 nov. 1866 fr. Finnvattnet
- g. m. Ingeborg Jonsson f. 24 maj 1889 fr. Frostviken
 - d. Ingeborg Kristina f. 16 dec. 1916
 - s. Anders Olof f. 3 mars 1918
 - s. Jonas Erik f. 18 juli 1920

- s. Karl Gustaf f. 10 juli 1921
- d. Svea Selinda f. 16 april 1928

Å lägenheten Älghallen 1²⁵ Velumstorpet

56. Vilhelm Hansson f. 4 sept. 1847 fr. Öjarn
g. 22 april 1871 m. Brita Gabrielsdotter f. 6 aug.
1848 (Kns: 29)
d. Brita f. 3 okt. 1873
d. Karin f. 9 okt. 1877
s. Vilhelm f. 9 juli 1882
s. Nils f. 11 maj 1884
s. Ante Egenus f. 10 febr. 1886
d. Emma Erika f. 19 sept. 1888
d. Elfva Paulina f. 5 febr. 1891
d. Olivia Bengta Sabina f. 23 okt. 1893
57. Vilhelm Vilhelmsson f. 9 juli 1882
g. 30 maj 1913 m. Anna Sofia Andersdotter f.
2 febr. 1894 fr. Laxsjö
d. Brita Ingegärd f. 12 april 1917
s. Anders Helge f. 18 febr. 1921
s. Bertil William f. 9 jan. 1926
58. Ante Egenus Vilhelmsson f. 10 febr. 1886
g. m. Anna Kristina Nilsson f. 5 mars 1881
s. Nils Verner f. 17 febr. 1914
d. Brita Ingeborg f. 11 mars 1917

Å lägenheten Fridmyr nr 1

59. Jakob Mattsson f. 18 aug. 1883
g. 1 okt. 1916 m. Karolina Mattsdotter f. 22
aug. 1893
d. Brita Gustafva f. 9 maj 1919
d. Karin Matilda f. 14 mars 1921
s. Mattias Herbert f. 22 okt. 1924 d. 10 maj 1925
d. Gunborg Eleonora f. 11 juli 1926

Å lägenheten Getingrisholmen 1⁶⁵ på gränsen till Öjarn

60. Sven Jönsson (Södergren) f. 1801
g. m. Ingeborg Henricsdotter f. 30 juli 1816
s. Eric f. 20 nov. 1840
s. Henric f. 17 juni 1843
d. Kristina f. 4 sept. 1845
s. Jöns f. 6 aug. 1848

På 1880-talet bosatte sig här Henric Svenssons måg

61. Matts (Mattias) Mattsson f. 6 maj 1860 (Kns: 47)
g. 6 april 1885 m. Ingeborg Henricsdotter f. 24
mars 1865

- s. Mattias Nikalaus f. 15 april 1886
- s. Daniel Alexius f. 8 sept. 1889
- d. Sarina Henrietta f. 26 sept. 1891
- s. Henrik Alfred f. 30 okt. 1893

Matts Mattsson f. 6 maj 1860 flyttade till Finnvattnet och Henric Svenssons måg gift med dottern Märet bebodde Geting-risholmen. Deras son Henrik Strömberg sålde lägenheten till

62. Sven Georg Göransson f. 24 okt. 1877 fr. Öjarn
g. m. Kristina Birgitta Jönsson f. 13 juni 1887 fr. Frostviken
 - s. Georg f. 8 maj 1911 Örjebo
 - d. Margareta f. 4 febr. 1913
 - s. Jöns Olof f. 2 maj 1915
 - s. Karl Kristian f. 25 dec. 1920
 - d. Karin Birgit f. 20 april 1925

Ä ett odalstorp å Östra Kärnäset eller Flärken

63. Karl Persson f. 1 mars 1826
g. 1853 m. Valborg Mattsdotter f. 10 sept. 1825 fr. Renån
 - s. Per f. 11 maj 1856
 - d. Märet f. 9 april 1859
 - s. Mattias f. 12 maj 1862
 - s. Karl f. 23 sept. 1864
 - d. Valborg f. 23 sept. 1872 d. 4 mars 1893
64. Mattias Karlsson f. 12 maj 1862
g. 1886 m. Karin Olofsdotter f. 21 mars 1860
 - d. Valborg f. 12 juli 1887
 - s. Olof f. 6 juni 1889
 - d. Märet f. 21 mars 1891
 - d. Karolina f. 22 juni 1893
 - d. Sara Elisabet f. 31 aug. 1895
65. Karl Karlsson f. 3 sept. 1864
g. 1889 m. Brita Persdotter f. 29 sept. 1866 (Kns: 38)
 - d. Valborg Kristina f. 25 febr. 1890
 - d. Brita Elisabet f. 17 jan. 1893
 - s. Per Konrad f. 27 dec. 1897

Långåsen, Hössjön och Hössjöberg

Dessa tre byar ligga alldeles bredvid varandra och utgöra strängt taget en enda by.

Vid tinget i Hammerdal den 29 och 30 mars 1759 anmälde avskedade dragonen Jöns Nilsson Svedberg, att han funnit skäligt anlägga ett nybygge på Risselås avradsland vid den så kallade Långåsen. Innehavarna av avradslandet hade givit sitt samtycke. Vid häradsrätten bestämdes då, att länsmannen Jonas Kiöstadius tillsammans med nämndemännen Anders Mårtensson i Öhn och Anders Nilsson i Gretsgård, nybyggaren och vederbörande byamän skulle till sommaren noga syna och beskriva den skogstrakt, på vilken nybygget skulle anläggas. Vidare skulle undersökas, om nybygget var till förfång för någon. Jordmänen skulle beskrivas och hemmantalet och frihetsåren för uppodlingsarbetet bestämmas. Häradsrätten hade sedan att pröva frågan vid hösttinget.

Synen förrättades den 18 och 19 juni samma år. Därvid fann man, att på Risselås avradsland, som denna by nyttjat utan att erlægga avrad, fanns för ett hemman lämplig plats på ett näs vid Hössjön. Området var 1500 alnar långt och 80 alnar brett. Det var bevuxet med medelmåttig timmerskog och jordmänen var röd sandmylla med något stenig lerbotten. Hårdvallsslåttern kunde ge två lass och hästhöslåttern 30 lass. Starrfoder kunde fås på åtskilliga ställen. Platsen för nybygget låg 1,5 mil (en gammal mil = 18,000 alnar) från Ströms kyrka. Med 30 frihetsår beräknades hemmanet kunna upparbetas till 1 tunnland skatt eller $\frac{1}{6}$ gårdemantal.

Enligt skattnöjningshandlingar omkring 1720 erhöll Eric Ericsson resolution på ett hemman den 22 januari 1760 och Mårten Jönsson på ett den 1 februari 1764. Båda dessa hemman i Hössjön erhöles 20 frihetsår och skulle vardera värderas till 1 tnl. skatt eller $\frac{1}{6}$ gårdemantal.

Ur allmänna avvitringsrättens protokoll inhämta vi, att syn förrättades sommaren 1783 å nya hemmanet Hössjön eller Hössjöbergs nybygge. Detta innehades av förutnämnde Eric Ericsson och Mårten Jönsson samt Nils Jonsson och Matts Mattsson. Hemmanet beräknade till 3 tnl. skatt eller $\frac{1}{2}$ gårdemantal och tilldelades följande ägor.

Åker: 5 tunnland 11 kappland på sand och någon stenbland-

ning. Enligt skattningsmetoden fördes denna åkerjord till andra graden. Dessutom fanns 1 tnl. 22 kpl. åkerförland av samma beskaffenhet.

Hustomten och humlegården innehöllo 20 kappland. Då slätterområdena lågo spridda på skogsmarken och då det ej fanns tillräcklig slätter inom hemmanets eget område, hade rätten varit tvungen förse åborna med höbärgning motsvarande skattetalet på skatte- och kronoskogen.

Slätter: 23 tnl. 18 kpl. inom hemmanets egna område, som beräknades ge $15 \frac{5}{6}$ parmar (1 parm = 27 kubikalnar = 5,65 m³) hårdvallshö. 209 tnl. 27 kpl. på krono- och skatteskogen, som beräknades ge $48 \frac{1}{2}$ parmar starr- och hästfoder.

Vid skattningsberäkningen beräknades för åker 22 skillingar per tunnland samt för hö alltefter beskaffenheten $5-2 \frac{2}{3}$ skr. per parm. För husbehovsskog och för bete av medelmåttig beskaffenhet beräknades en skatt på 10 skr. 11 runstycken. Husbehovsfisket i Hössjöarna, Grundsjön, Lillvattnet och en del av Bergsjön skattades med 3 skr. 3 rst. och humlegården med 3 skr. och $3 \frac{1}{2}$ rst.

Då det enligt instruktionen i 1780 års avvittringsstadga kom 933 tnl. på $\frac{1}{2}$ mtl., tilldelades hemmanet utom föregående lägenheter på tillsammans 241 tnl. 2 kpl. ytterligare för skogsbehovet och mulbetet 690 tnl. 9 kpl. Skatten eller räntan uppgick till 6 rdr. 33 skr. 6 rst. specie.

Den 4 juni 1793 förordnades kommissionslantmätaren Martin Sunding jämte nämndemännen Nils Mattsson i Grelsgård och Hans Ersson i Näset att skattningslägga nybyggerna i Hössjön och Långåsen. Vid denna skattningsläggning uppgavs åkern om 4 tnl. 2 kpl. bestå av sandmylla $\frac{1}{2}$ å $\frac{3}{8}$ alnar djup dels på vit och dels på röd sandbotten med någon lera. Medelmåttiga år gav den tredje kornet. Uppodlingslandet med samma jordmån omfattade 3 tnl. och mans- och ladugården 10 kpl. Hemslättern omfattade 52 tnl. 20 kpl. och utslättern 182 tnl. 13 kpl.

På skogen funnos gran, tall, asp, björk och litet rönnskog samt gott mulbete. Fisket med nät och not av gädda, abborre och mört var obetydligt.

Nybyggets tvenne hälfter beräknades kunna föda 18 kor, 4 ungnöt och 50 små kreatur (får och getter) med tillhjälp av halm och allehanda åtfång av skogen såsom löv, barr och granris. För skötseln fordrades 4 arbetskarlar och 4 pigor. Grundräntan fastställdes till 5 rdr. specie.

Enligt resolution den 24 september 1810 antogs till åbo i Långåsen Lars Ersson, den 10 juli 1810 till åbo i Hössjöberg Sven Mattsson och 1814 till åbor i Hössjön Olof Jonsson och Matts Ersson. Ränta, som bestod av landskild, silverskatt, prosttull och skjutsfärdspenningar fastställdes för Långåsen och Hössjön till 2 rdr. 24 skr. och för Hössjöberg 1 rdr. 18 skr.

Långåsen

2 rst. Ny skattläggning gjordes den 30 juli 1840. Räntan blev för Långåsen 2 rdr. 24 skr. för $\frac{1}{4}$ mtl., för Hössjön och Hössjöberg för vardera $\frac{1}{6}$ mtl. 1 rdr. 32 skr.

Jöns Larsson skatteköpte sitt hemman i Långåsen den 12 april 1853. Samma år skatteköpte också Matts Svensson, Abraham Mattsson och Per Johansson i Hössjöberg. Per Göransson och Göran Persson i Hössjön skatteköpte resp. 1852 och 1853.

År 1858 nämndes som åbor i Långåsen Jöns Larsson, i Hössjön Eric Löfvenberg och Göran Mattsson och i Hössjöberg Per Johansson, Per Svensson och Matts Svensson.

Laga skifte för Långåsen, Hössjön och Hössjöberg förrätades 1919 av lantmätare W. G. Staaff. Godemän voro Erik A. Rosenberg i Öhn och Bror Otto Olofsson i Bredkålen. Då voro delägarna Björkå A.-B., Fors A.-B., Jöns Larsson i Långåsen och Erik Forsmark i Hössjön. Från Björkå A.-B:s skifte Fab 1⁴ i Hössjöberg hade avsöndrats en torplägenhet, som kallades Isakstorpet. Per Backlund var arrendator i Hössjöberg. Sammanlagda arealen utgjorde 9581 tnl. 29 kpl.

Enligt beskrivningen den 5 april 1922 var den totala arealen 5054 har 56 ar 50 m², som uppskattades till 270 har 50 ar 47 m² 18 dm². Utfartsvägar undantogs till Österkälens station, till Isakstorpet och till lägenheterna Sunne och Bränna. Omkostnaderna uppgick till 3,493: 50 kr.

Så följer här några uppgifter om antalet inbyggare. I mantalslängden 1899 var antalet skattskyldiga män och kvinnor i Hössjöberg 14 + 6 = 20, i Hössjön 8 + 5 = 13 och i Långåsen 3 + 3 = 6. Enligt mantalslängden 1938 var hela antalet, således även icke skattskyldiga, i Hössjöberg 11 + 9 = 20, i Hössjön 8 + 5 = 13 och i Långåsen 3 + 4 = 7. Kyrklig årsbok för Ström 1943 uppger för Hössjöberg 5 + 5 = 10, för Hössjön 11 + 5 = 16 och för Långåsen 3 + 4 = 7. Sammanlagda folkmängden den 31 december 1947 var 32, därav i Hössjöberg 14, i Hössjön 13 och i Långåsen 5.

Långåsen

1. Jöns Nilsson Svedberg f. 22 sept. 1724
 - g. m. Margareta Mårtensdotter f.
 - d. Margareta f. 20 okt. 1749
 - d. Karin f. 9 sept. 1751
 - s. Nils f. 15 febr. 1756, flyttat till Håkafot
 - d. Anna f. 1 maj 1758
 - s. Mårten f. 13 dec. 1761
 - d. Gunilla f. 9 april 1766
 - s. Jöns f. 19 sept. 1767 Roth

Det har inte kunnat fastställas, om nybyggaren Svedberg

bott i Långåsen eller Hössjön. Enligt traditionen skulle den förste inbyggaren i Långåsen varit

2. Olof Ersson f. fr. Vallen i Junsele
g. m. Märet Johansdotter f.
d. Sara f. 15 juni 1764
d. Kerstin f. 20 juni 1766
d. Katarina f. 6 jan. 1773

Denne Olof Ersson sålde hemmanet till

3. Eric Ersson f. 27 april 1750 d. 17 dec. 1824 fr. Täxan
g. 1779 m. Kerstin Larsdotter f. 1748 fr. Holmen,
Alanäs
s. Eric f. 26 juli 1781 d.
d. Ingeborg f. 29 dec. 1784 d. 4 mars 1792 »koppor»
s. Lars f. 7 juni 1787
s. Eric f. 3 mars 1790
4. Lars Ersson f. 7 juni 1787
g. 1. 15 april 1811 m. Lucia Persdotter f. 15 dec.
1784 fr. Lövberga
d. Kerstin f. 14 juni 1812 g. m. Eric Mårtensson f. 15
maj 1807 i Stamsle
g. 2. 1816 m. Anna Lisa Ersdotter f. 1793 fr. Hoting
s. Eric f. 27 sept. 1816 g. m. Ingeborg Danielsdot-
ter f. 1822 i Lövberga
s. Jöns f. 11 jan. 1818
5. Jöns Larsson f. 11 jan. 1818 d. 1904
g. 5 april 1846 m. Gertrud Nilsdotter f. 26 juni
1826 fr. Täxan
d. Anna Lisa f. 4 okt. 1847
s. Lars f. 24 jan. 1850
d. Gertrud f. 6 jan. 1852 g. m. landstingsman O.
Olofsson i Tullingsås
d. Kristina f. 14 april 1854
s. Nils f. 11 dec. 1856
d. Karin f. 17 jan. 1859
d. Johanna f. 26 juni 1861
d. Ingeborg f. 14 sept. 1863
d. Lucia f. 19 juni 1868
d. Sara Brita f. 17 nov. 1871
6. Lars Jönsson f. 29 jan. 1850 d. 29 nov. 1929
g. m. Ingeborg Ersdotter Alm f. 30 jan. 1850 fr.
Hammerdal
s. Jöns f. 16 jan. 1878
d. Anna Cecilia f. 14 aug. 1880

- d. Gertrud f. 26 febr. 1885
 - s. Eric f. 15 juni 1887 Wästegård, folkskolinspektör, Umeå
 - d. Laura Kristina f. 1 juni 1889 g. m. Sven Persson i Kalvhögen
 - s. Per Wilhelm f. 6 april 1892 Tuveland, överlärare, Östersund
7. Nils Jönsson f. 11 dec. 1856
g. 6 april 1884 m. Kristina Elisabet Persdotter f. 24 maj 1860 fr. Alanäs
- s. Jöns Theodor f. 3 april 1885
 - s. Per Tobias f. 2 nov. 1886
 - s. Nikolaus f. 30 april 1888
- Nils Jönssen flyttade till Järvsand omkr. 1887
8. Jöns Larsson f. 16 jan. 1878
g. 24 dec. 1911 m. Sara Petronella Jönsdotter f. 24 mars 1886 fr. Storriset, Lövberga
- s. Lars Gösta f. 6 nov. 1913
 - d. Julia Ingeborg f. 25 juni 1916
 - d. Gunborg Elisabet f. 5 april 1919 g. 28 maj 1944 m. Anders Jonsson i Strömsund
 - s. Tore Ulf f. 28 juli 1921

**Hössjön,
Åtgården**

1. Mårten Jönsson f.
g. m. Anna Sivertsdotter (Sjulsdotter) f. 30 mars 1758 fr. Vallen

 - d. Margareta f. 1 febr. 1784
 - d. Anna f. 25 febr. 1787
 - s. Jöns f. 19 mars 1790
 - d. Valborg f. 10 okt. 1792
 - s. Sivert f. 13 april 1795 d. 26 april 1824 Hoff (Bo: 1)
 - d. Brita f. 10 febr. 1803

2. Olof Jonsson f. 31 jan. 1764 d. 13 febr. 1847 fr. Storön
g. 1 dec. 1807 m. Brita Andersdotter f. 2 april 1771 fr. Berget

 - d. Gunilla f. 1 aug. 1808 d. »1 timme gammal»
 - d. Gunilla f. 16 sept. 1809
 - d. Anna f. 7 febr. 1811

3. Per Göransson f. 30 nov. 1806 fr. Äspnäs
g. m. Gunilla Olofsdotter f. 16 sept. 1809

- d. Brita f. 3 jan. 1835
- d. Kerstin f. 18 sept. 1837
- tvillingarna:
 - d. Gunilla f. 15 aug. 1839
 - s. Olof f. 16 aug. 1839
 - d. Anna f. 11 april 1842
 - s. Jöns f. 1844
 - d. Ingeborg f. 6 juni 1847
 - d. Carin f. 24 febr. 1851
 - d. Sigrid f. 1854
- 4. Erik Löfvenberg f. 22 april 1817 d. 14 sept. 1875
sockenskräddare
 - g. m. Brita Ersdotter f. 15 febr. 1826
 - s. Erik f. 27 febr. 1852
 - d. Anna f. 30 okt. 1854
 - s. Anders f. 22 dec. 1856 d. 11 maj 1870
 - d. Brita f. 6 april 1860
- 5. Johan Forsmark f. 12 mars 1844 fr. Stora Tuna
g. 1876 m. Anna Löfvenberg f. 30 okt. 1854
 - s. Anders Ejnar f. 5 nov. 1876
 - s. Erik f. 24 juli 1880
 - d. Sara Brita f. 1 mars 1882
 - d. Johanna f. 11 mars 1885
 - s. Johannes f. 27 sept. 1886
 - d. Kristina Zenobia f. 30 okt. 1888
 - d. Emma f. 14 juli 1892
 - s. Carl Wilhelm f. 3 juni 1895
- 6. Erik Forsmark f. 24 juli 1880 d. 23 sept. 1918
g. 20 juli 1903 m. Anna Kristina Vikström f. 7 maj 1883 fr. Bodum
 - d. Anny Laura f. 10 aug. 1905
 - s. Johan Gottfrid f. 15 dec. 1906
 - s. Anders Valdemar f. 14 febr. 1908
 - d. Magda Kristina f. 30 mars 1909
 - s. Erik f. 28 april 1910
 - s. Algot f. 24 maj 1911
 - d. Hanna Elisabet f. 9 aug. 1912
 - d. Emma Margareta f. 3 nov. 1914 g. m. Olof Backlund.
 - d. Elly Amanda f. 14 nov. 1915
 - s. Edvin Vilhelm f. 2 april 1917
 - s. Karl Einar f. 21 juni 1918 d. 9 sept. 1918

7. Isak Johan Vallin f. 11 okt. 1881 fr. Fjällsjö
g. m. änkan Anna Kristina Vikström f. 7 maj 1883
d. Ida Ingegärd f. 20 sept. 1920 d. 10 jan. 1921
s. Israel f. 2 sept. 1921
d. Anna Ingegärd f. 10 jan. 1926
8. Johan Gottfrid Forsmark f. 15 dec. 1906
g. 1938 m. Anna Kristina Nordin f. 16 nov. 1902 fr. Fjällsjö
9. Anders Valdemar Forsmark f. 14 febr. 1908
g. 18 juli 1946 m. Erika Eriksson f. 29 dec. 1906 fr. Rudsjön
d. Karin Erika f. 7 aug. 1947
10. Erik Forsmark f. 28 april 1910
g. 1 okt. 1938 m. Emma Ingegerd Nordin f. 24 okt. 1909 fr. Rudsjön
s. Erik Börje f. 28 juni 1939
s. Jan Olav f. 21 dec. 1940
11. Algot Forsmark f. 24 maj 1911
g. 30 dec. 1942 m. Gunborg Johanna Brännlund f. 6 febr. 1921 fr. Fjällsjö

Görngården

12. Matts Ersson f. 1777
g. 1802 m. Brita Göransdotter f. 1772 d. 1851
d. Anna Stina f. 1805
s. Göran f. 1807
s. Eric f. 12 april 1809 d.
s. Eric f. 24 mars 1812

nu till verklig förbittring. Klagomålen delades av boställshavarna och de jämtländska kopparverken. Under år 1782 gjordes en samfällad aktion i form av klagoskrifter till regeringen. Bönderna klagade först och främst över ökesskatten. De menade, att någon överloppsjord kunde ej finnas inom ett förut skattelagt odalshemman, då dettas gränser till kronojorden fastställes genom domar i både äldre och nyare tider. De anmärkte också på avvitringsrättens organisation. Det var svårt att inom orten finna de sju ojäviga nämndemännen, som skulle biträda vid förretningarna. De fingo ofta tagas från avlägsna tingslag, och detta vållade skadligt avbräck i lantbruksarbetet, då nämndemännen ofta fingo vara borta från hemtrakten flera veckor i sträck under sommartid. Det kunde enligt böndernas mening räcka med två nämndemän. Besparingen i arvoden kunde användas till understöd åt hantlangningsmännen.

Klagomålen remitterades till kammarkollegiet och överdirektören för lantmäteriet framhöll, att gränsmärken, även om de lagligen fastställes, endast hade hävden eller åbornas nyttjanderätt till grund och därför icke kunde anses »gälla emot kronan, som sin till jorden ägande första rättighet aldrig av sagt». Kronan hade alltid utövat »sin jordägenderätt» till hemmanens överflödiga mark. Som bevis härför anför han, att ägaren visserligen hade rätt att uppröja åker och äng samt att anlägga torp men var skyldig medgiva förnyad skattläggning på grund av hemmanets förbättring. Ägaren hade ägenderätt till nyodlingar men måste erlägga ny ränta för dessa. De bönder, som skatteköpt sina hemman, ansågo sig tillförsäkrade besittningen av alla de ägor, som vid tiden för skatteköpen nyttjats under hemmanen. Överdirektören bestred detta, då vid skatteköpet endast tagits hänsyn till räntan, efter vilken skatteköpsskillingen beräknats. I regel fick skatteköpet ej ske till mindre belopp än sex års ränta. Denna hade, påpekar överdirektören, aldrig bestämts på grundval av hemmanets storlek i skog och mark utan endast efter storleken av den odlade jorden.

Då bönderna inte fingo något svar på sin besvärsskrift, försökte de göra avvitringsverket om intet på ett annat sätt. De begärde på hösten 1784 uppskov med avvitrningen på grund av den svåra missväxt, som då rådde i Jämtland. Landshövdingen tillstyrkte, och 1785 utfärdades ett kungligt brev med bifall till ett års uppskov. Först följande år inkom landshövdingen med sitt yttrande i ärendet. Han instämde med allmogen så till vida, att av denna återopade resolutioner och författningar borde utgöra ett tillräckligt stöd för att slippa avvitrning å sådana hemman, som voro »med lagliga rå och rör försedda eller med andra i äldre och senare tider domfästa skiljemärken befästade». Han hävdade, att gällande författningar bjödo, att hemman, som förut blivit skattlagda, icke kunde underkastas ytterligare skattläggning. Minskningen av nämndemännens antal till två

tillstyrkte landshövdingen under förutsättning att avvitringsrättens uppgift även i fortsättningen endast avsåge syn och undersökning och att själva målets avgörande överlämnades åt Konungens Befallningshavande. Samtidigt kritiserade han denna anordning i instruktionen och påyrkade, att avvitringsrätten borde vara rätt domstol i Jämtland liksom tidigare varit fallet i Ångermanland. Båda landskapen voro ju förut skattlagda.

I sitt utlåtande den 19 juli 1786 bestred kammarkollegiet, att Jämtland kunde anses ha blivit ordentligt skattlagt. Kollegiet framhöll, att hemmanens gränser ej kunde anses annat än som sämjerår, varför anledning saknades att ändra 1780 års instruktion. För att bönderna skulle få tid på sig för att övertyga sig om avvitringsverkets nytta, föreslog kollegiet, att verkställigheten tillsvidare måtte sträcka sig endast till sådana hemman, vilkas ägor gränsade till kronans ostridiga allmanningsskogar. Samtidigt föreslogs för att lugna allmogen och med hänsyn till att jordmånen var svag och mindre fruktbärande samt säden ofta utsatt för frost, att det i mantalet högst medgivna tunnlandantalet finge ökas till 1800 tunnland och vid själva fjällryggen, där marken var oländig, till 2000 tunnland. Landshövdingens hemställan om ändring av rättegångssättet kunde kollegiet ej tillstyrka men väl förslaget om två nämndemän.

Riksråden anslöto sig i det stora hela till den av landshövdingen förfäktade ståndpunkten. Visserligen hade kammarkollegiet anfört, att Jämtland ej kunde räknas till de ordentligt skattlagda landskapen, men bönderna hade enligt riksrådens mening tillräckligt beivrat, att de sedan urminnes tider ägt odalrätt till sina hemman. Även om de förlorat denna sin rätt, då de lytt under främmande välde, för den trohet och tillgivenhet de hyst för Sveriges krona, hade de sedan 1645 återfått skattmannarätten »till sina hemman med alla de tillydande ägor för evärdeliga tider». Riksråden åsyftar här de förhållanden, som rådde efter Baltzarfejden 1611—1613. Riksråden ville därför hemställa till Kungl. Maj:t att »låta allvarsamligen anbefalla ämbetsmännen i orten »att icke kränka hemmansägarnas lagliga rätt varken med ny avvitring eller skattläggning å de hemman, som befunnos redan vara »med laggilda skiljemärken avrösade», men att därjämte måtte förklaras, att instruktionen med rå och rör endast avser sådana olagliga sämjerår, som granar, vilka använt allmanningen till fågel- och djurfångst samt mulbete, sinsemellan efter godtycke upprättat.

I likhet med kollegiet ansågo riksråden skäligt, att oavrösade hemman erhöles 700—1800 tunnland på mantalet efter markens beskaffenhet och ända till 2000 tunnland vid fjällryggen. Frågan om sju eller två nämndemän berodde enligt riksråden på om dom skulle avkunnas, då enligt lag erfordrades

utom domaren sju nämndemän, eller om det endast var fråga om syner och undersökningar, då det räckte med domaren och två nämndemän.

Då ärendet den 28 september 1786 behandlades i konseljen beslöt Gustaf III, som vid denna tid önskade stå väl hos allmogen, att helt inställa avvittringsverket i Jämtland. Konungen hade vid riksdagen mött motstånd framför allt från adeln och det gällde då för honom att genom eftergifter till de ofrälse stånden vinna deras bevägenhet.

En ny avvittringsstadga för Jämtland kom först 1820. Men mera om den en annan gång.

Jan Eric Almquist uppställer den frågan att besvara: Hava bestämmelserna om avvittringarna efter det vissa tunnlandtalet, vilka tillkommit i administrativ väg, i princip överensstämt med den allmänna lagens stadganden i hithörande delar? Svaret, säger han, beror på om hemmanen från början varit avgränsade genom lagliga skiljemärken eller ej. I det senare fallet kan avvittringens rättsliga giltighet svårligen betvivlas. Enligt äldre lagstiftning kunde Kungl. Maj:t anses vara berättigad ej blott att hindra byalagen från försök att slå under sig mera jord, än de själv förmådde bruka eller behövde, utan även att återtaga, vad byalagen av sådan jord inkräktat utöver nämnda behov. 1734 års lags bestämmelser om urminnes hävd kunde ej åberopas, då hävden enligt jordabalken ej gällde öppen skog och mark. Tvivelaktigt var också, om hävdbestämmelserna överhuvud taget vid denna tid kunde tillämpas gentemot kronan. Jordabalkens bestämmelser, att byar äga andel i skog och löt (utjord) och öppen betesmark efter öre och örtug, inneburo samma princip, som kommit till uttryck i avvittringsinstruktionen av år 1780. Denna avsåg ju också att ge byalagen en mot deras skattetal svarande vidd. Då hemmanen voro avgränsade inom lagliga skiljemärken, saknade givetvis Kungl. Maj:t befogenhet att genom avvittring minska ett sådant hemmansområde. 1780 års avvittringsinstruktion bestämde ju också, att överlopps-jorden fick förbliva under hemmanet, om ägaren var villig erlägga ökesskatten. Ett till synes obehörigt intrång i äganderätten skulle man kunna säga var, att ägaren ålades att inom viss tid uppodla överloppsjorden. Om ej detta skedde, förlorades optionsrätten. Föreskriften om allmogens skyldighet att uppodla överloppsjorden står i ett visst samband med den ålderdomliga alltsedan medeltiden av konungamakten hävdade uppfattningen, att skattebönderna ej ägde behålla mer jord, än de förmådde göra fruktbärande.

Ströms hembygdsförenings äldre årspublikationer kunna ännu erhållas och kosta: Årspublikationen 1931 kr. 1:—, 1932 kr. 0:75, 1933 kr. 0:75, 1934 kr. 1:—, 1935 kr. 1:25, 1936 kr. 1:50, 1937 kr. 1:50, 1938 kr. 2:—, 1941 kr. 2:—, 1942/43 kr. 2:—.

Föreningens medlemmar kunna erhålla samtliga publikationer 1931—1943 för ett pris av 10:— kr. Likvid kan insändas till **Ströms Hembygdsförening, Strömsund, postg. 2 43 30** eller till **Rektor Alfred Mattesson, Strömsund.**

Strömsbokens häfte 1 (Alavattnet och Bonäset), häfte 2 (Bonäset och Bredkälén), häfte 3 (Bredkälén och Gärdnäsbyn), häfte 4 (Gärdnäsbyn och Hillsand), häfte 5 (Hillsand och Näxåsen) och häfte 6 (Kärnäset) erhållas även genom **Nordfors Bokhandel, Strömsund.**

Bliv medlem i Ströms Hembygdsförening!

Årsavgiften är 2:— kr.

Medlemmarna erhålla Strömsbokens häften gratis.

— PRIS 2:50 —